

Rinze Ijbema - Zondag 18.

[1] Hoera, woensdag is het zover, dan mogen we stemmen. Alle zwevende kiezers, doe je gordel vast, want we gaan landen. 15 maart is het zo ver en 16 maart weten we hoe de kaarten zijn gevallen. Misschien is het best wel goed om rond een Tweede Kamerverkiezing eens hardop in de kerk te zeggen wat een genade het is, dat je in een democratische rechtsstaat mag leven. Dat je het recht en de vrijheid hebt om je stem uit te brengen op een kandidaat van jouw keuze. Ik kan me zelfs voorstellen dat er collega's zijn die dan zeggen dat je eigenlijk ook de plicht hebt om te gaan stemmen. Maar dat doe ik dan weer niet. Je bent een volwassen christen, je zoekt het maar lekker zelf uit.

Één van de issues in de verkiezing is Nederlander zijn. **[2]** Wanneer ben je een Nederlander? Wat is dat, dat je een Nederlander bent? Is dat als je het Wilhelmus uit het hoofd kent? Is dat als je voor vrije euthanasie bent? Mag je alleen een hoofddoekje om als je boven de tachtig bent en het regent of mag je ook een hoofddoekje om als je achttien bent en de zon schijnt? Als je de afgelopen weken niet onder een steen hebt geleefd heb je vast wel wat van deze discussie meegekregen. Wees gerust, hoor, want opnieuw: ik heb er geen mening over. Of ik heb er wel een mening over, maar daarmee ga ik je niet lastig vallen. Je bent een volwassen christen. Je zoekt het maar lekker zelf uit.

[3] Maar de preek gaat vanmiddag wel over burgerrechten en wie weet ook over burgerplichten. De preek gaat vanmiddag over wie er een hemellander is en over wat dat is, hemellander zijn. Paulus schrijft een brief aan de kerk in Filippi. Het is een halve liefdesbrief, aan alles merk je hoe goed ze het geestelijk en zakelijk en vriendschappelijk met elkaar hadden. En midden in die brief heeft Paulus het opeens over burgerrechten. Dat is een woord dat hij verder nooit gebruikt en de Bijbel ook niet. Daarom wil ik zo wat zeggen over wat het betekent. Maar even terzijde, voor de liefhebber: de broeders en zusters die ooit lid waren van het GPV herkennen het woord van het maandblad van de partij. Dat heette 'Ons Politeuma.' En dat is, onvertaald, het woord dat Paulus hier gebruikt.

Maar goed, 'burgerrecht' dus. 'Wij hebben ons burgerrecht in de hemel.' Bij 'land van herkomst' staat dus 'hemel' in je paspoort. Of moet je zeggen: 'land van toekomst'? Want ik stel me voor dat het eerste waar je aan denkt bij de hemel als jouw vaderland, dat je aan de toekomst denkt. De hemel is de plaats waar we heengaan als het hier allemaal eindelijk voorbij is. Dat wil zeggen, dat

zul je zo ervaren als je leven hier niet zo gemakkelijk is. En als je hier wel best gelukkig bent, misschien stop je dit paspoort dan liever onder in een kast in een ongebruikte kamer. Want wat moet je dan met de hemel en met je hemelse burgerschap? De hemel is ver weg en je hemelpaspoort doe je niks mee.

Fout. Werkelijk, helemaal fout. Het is precies andersom. En om dat te begrijpen moet je even iets weten over de verhouding tussen de stad Filippi en de moederstad van Filippi, de stad Rome. Rome is de wereldstad, de metropool, midden in Italië en Rome regeert de wereld. En Rome regeert de zeeën en tegenover Rome, aan de andere kant van de Adriatische zee, ligt in Griekenland de stad Filippi. Nou ja, in Griekenland? Als je door de stad loopt waan je je in Rome. De elite praat Latijn, de tempels zijn aan de keizer gewijd, de rechtspraak, de media, het is allemaal Romeins. Want Filippi is een Romeinse kolonie En als dat woord kolonie verkeerde associaties oproept, dan vergeet je het maar weer. Waar het om gaat is dit: Filippi was een buitenwijk van Rome in het buitenland. En als burger van Filippi, had je een Romeins paspoort, had je Romeinse burgerrechten.

Mag ik het even voor je vertalen? Dat paspoort van je, waarin staat dat je hemellander bent, dat Jeruzalem in de hemel je moederstad is, dat is niet bedoeld als escape, als garantie dat je weggunt uit deze ellende. Dit paspoort is een burgerrecht dat je ook burgerplichten geeft. Want de idealen van je moederstad, van dat hemelse Jeruzalem, de idealen van die stad zijn juist idealen voor precies het land waar je nu leeft. Het kan zijn dat het ons niet lijkt te lukken of ook echt niet lukt en ook nooit gaat lukken om die idealen te realiseren. Misschien komen op het laatste moment de helikopters om ons weg te halen, bij wijze van spreken. Maar dat is niet het punt, niet het doel van dat paspoort van je. Het doel is dat jij, vandaag, als hemelburger op aarde leeft en zo Gods rijk en zijn idealen vertegenwoordigt en promoot.

Bij het voorbereiden van deze preek kwam ik tot de gekke ontdekking dat ik het dus niet met de Catechismus eens ben. Oeps. De Catechismus zegt, vraag en antwoord 49: 'Ten derde zendt Christus ons (vanuit de hemel) zijn Geest als tegenpand; door zijn kracht *zoeken wij wat boven is*, waar Christus zit aan de rechterhand van God, en *niet wat op de aarde is.*' En bij dat zinnetje over 'zoeken wat boven is en niet wat op de aarde is' staat een verwijzing naar Filippenzen 3: 20. Oké. Nu hebben we in de Gereformeerde kerk principieel gekozen voor de vrijheid van exegese. Wanneer je de Bijbel leest, lees je die zo zorgvuldig mogelijk en niet vanuit een dogmatiek ofzo. Dus dat is één: de Bijbel mag voor zichzelf spreken en ik heb goede argumenten om deze tekst zo uit te leggen als ik doe. Namelijk als ik zeg: je hemelse burgerrecht betekent juist dat je hier op aarde aan het werk

moet. En ondertussen lijkt me de achterliggende boodschap van de Catechismus: laat de hemel, laat God je kompas zijn, ook nu al, op aarde. En daar ben ik het van harte mee eens.

Maar het is wel tijd om te kijken of we het nu ook concreter kunnen maken. We zijn dus hemelburgers met de taak om op aarde hemels te leven. Valt daar nog wat meer over te zeggen? Laten we verder lezen en kijken wat we tegenkomen. **[4]** 'Maar wij hebben ons burgerrecht in de hemel, en van daar verwachten wij onze redder, de Heer Jezus Christus.' Gaap, redder en Heer, oude woorden, bijbelwoorden. Oude woorden, bijbelwoorden? Maar dan mis je de clou. Ken je de leus van Obama nog uit 2008? 'Yes, we can.' Als Paulus in 2008 aan de kerk in New York had geschreven, was dat zijn boodschap geweest. 'Yes, we can.' En dan niet omdat Paulus zich bij Obama aansluit, maar omdat Christus zelfs boven Obama uitgaat. De eretitels Redder en Heer waren de titels die de keizer in Rome voor zichzelf had geclaimd. Paulus pleegt hier insubordinatie. De Redder en Heer van de wereld is koning Jezus.

En dat geldt nog. **[5]** Jezus regeert en redt, boven de politiek uit, door de politiek heen en tegen de politiek in. En niet alleen boven de politiek uit, ook **[6]** boven *alles* uit en **[7]** door *alles* heen en als het moet **[8]** tegen *alles* in. Zoals de Catechismus zegt, vraag en antwoord 46: 'Christus is van de aarde opgenomen naar de hemel en is daar ons ten goede.' Boven alles uit: je kunt bij Christus' hemelvaart denken dat Hij er vandoor gaat. Hij gaat er niet vandoor. Hij trekt zich niet terug. Hij beklimt de hoogste top, om satan te onttronen. Woensdag kiezen we een nieuwe kamer en die kamer vormt een nieuwe regering van Nederland. Maar die regering regeert altijd onder de heerschappij van Christus. Morgen sta jij op en je fietst naar je baas of je meester. Maar in werkelijkheid is er maar één baas, één meester, Jezus Christus.

En Hij regeert door alles heen. Maak je niet druk wie de verkiezingen wint. Het kan jou woensdag gaan verrassen wie er wint, maar het gaat Hem niet verrassen. Als het tijd is voor plan B, prima, maar anders heeft Hij een plan C of D. En het brengt Hem allemaal waar Hij wezen wil. Ook zonder politiek: ben je je er van bewust dat Christus in staat is om als hemelse heer over de aarde elk moment in je leven een plek te geven in zijn plannen? Ik wil dit op deze manier concreet voor je maken: herinner je alsjeblieft bij één ontmoeting deze week, dat alles een plek heeft in Jezus' plannen met jou. Hij regeert door alles heen. Dus: wees je nu bij één ontmoeting deze week daarvan bewust en vraag het je af: wat gebeurt hier? Waarom heb ik deze confrontatie of waarom heb ik dit gesprek? Wat gebeurt hier? Hoe stuurt Hij mij door deze ontmoeting? Wat stuurt Hij naar mij toe en hoe stuurt Hij mij op weg? Jezus regeert door alles heen.

Boven alles uit, door alles heen en soms tegen alles in. Want vergis je niet. Ook al is het zo dat Hij door alles heen regeert, daarmee is 'alles' nog niet volgens zijn wil. Het loopt Hem niet uit de hand, Hij kan van alles gebruik maken, maar dat maakt niet alles goed. En wat niet goed is, daar gaat Hij tegen in. Dat geldt voor mensen met macht die over de schreef gaan, dat geldt net zo goed voor wat jou kan dwarszitten in je leven. Als je ziek bent en moe. Als je bang bent en onzeker. Soms zegt de ene christen tegen de andere: God heeft er vast een bedoeling mee! Ja vast. Ik zal je vertellen wat zijn bedoeling is: Hij wil er een eind aan maken. En waarom Hij dat nu nog niet doet kan ik je niet vertellen, want dat weet ik niet. Dat wil ik Hem later nog eens vragen, samen met jou. Maar dit weet ik zeker: Hij gaat er dwars tegen in. Hij heeft het mij en jou en ons allemaal zelf verteld: 'Ik ben *met* je alle dagen, totdat Ik terugkom.'

Paulus zegt: **[9]** 'Met de kracht waarmee hij in staat is alles aan zich te onderwerpen, zal hij ons armzalig lichaam gelijkmaken aan zijn verheerlijkt lichaam.' Ik kwam van de week deze uitspraak tegen: Christus heeft zijn volgelingen beloofd dat ze **[10]** onbegrijpelijk vrolijk zouden zijn en **[11]** onbegrijpelijk veel te lijden zouden krijgen. Dat zit hier allebei in. Die onbegrijpelijke vrolijkheid, ik hoop dat dat is wat jou overkomt als je op een onverwacht moment die oude kast in een ongebruikte kamer opruimt en tot je verbazing tussen de rommel een paspoort vindt. Jij de hele tijd maar denken dat je Nederlander bent, blijkt opeens dat je burgerrechten in de hemel hebt. Wie zou niet lachen? Maar waarom zou je wachten tot je het kwijt bent voor je het vindt? Ik zeg het je, boven alles uit, door alles heen, tegen alles in, dit is je paspoort. De Geest van God zelf wil je aan het lachen krijgen, zodat je foto in dit paspoort er passend uitziet.

En ook: onbegrijpelijk veel lijden. Dat armzalige lichaam van je, dat gemangelde leven van ons. Het leven van de burgers van Filippi was niet gemakkelijk. De barbaren in het Noorden waren altijd een bedreiging. Dan hoopte je maar dat de keizer uit Rome op tijd zou zijn om de dochterstad te bevrijden, als heer en redder. En zo verwachten wij onze Heer en Redder met hoofdletters. Maar wel met deze verwachting: dat Hij ons armzalig lichaam gelijk gaat maken aan zijn verheerlijkt lichaam. Ja, je leven nu is zomaar armzalig. Onbegrijpelijk lijden. Maar schrijf jezelf niet af, je leven niet, je lichaam niet. In Christus hebben wij een lichaam van ons in de hemel als onderpand. Wat Hij is gaan wij worden: mensen, echte mensen, met een leven, in een lichaam dat past bij God. We worden geen God, we worden geen goden. Net als Christus: Hij is mens en Hij blijft mens. En Hij dan als enige én God én mens. Maar als mens wel verheerlijkt, gepromoveerd. Al sta je nu met 4-0 achter, in de laatste minuut van de beslissende wedstrijd gaat onze kampioen ons redden.

[12] Wat je woensdag gaat doen moet je lekker zelf weten. Stemmen of niet-stemmen, je bent vrij, het is jouw keus. Links of rechts, je bent vrij, het is jouw keus. En misschien is dat het gewoon wel. Je bent vrij. Jouw Heer en Redder regeert op aarde vanuit de hemel. Mag Hij deze week jouw Heer en Redder zijn? Het is jouw keus. Onbegrijpelijk lijden? Ja. Onbegrijpelijk vrolijk? Ook: ja, want: onbegrijpelijke genade - amazing grace.

Amen.